



เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

พระอุบลวรรณาเถรี

พระอุบลวรรณาเถรี เกิดในตระกูลเศรษฐีในกรุงสาวัตถี บิดามารดาได้ตั้งชื่อให้นางว่า “อุบลวรรณา” ตามนิมิตลักษณะ ที่นางมีผิวพรรณเหมือนกลีบดอกอุบลเขียว เมื่อนางเจริญวัยเข้าสู่วัยสาว นอกจากจะมีผิวงามแล้ว รูปร่างลักษณะยังงดงามสุดเท่าที่จะหาหญิงอื่นทัดเทียมได้ จึงเป็นที่หมายปองต้องการของพระราชอาและมหาเศรษฐีทั่วทั้งชมพูทวีป ซึ่งต่างก็ส่งเครื่องบรรณาการอันมีค่าไปมอบให้ พร้อมกับสว่ขอเพื่ออภิเษกสมรส

ฝ่ายเศรษฐีผู้บิดาของนาง รู้สึกลำบากใจด้วยคิดว่า “เราไม่สามารถที่จะรักษาน้ำใจของคนเหล่านี้ได้ เราควรจะหาอุบายทางออกสักอย่างหนึ่ง” แล้วจึงเรียกลูกสาวมาถามว่า “แม่อุบลวรรณา เจ้าจะสามารถบวชได้ไหม?” นางได้ฟังคำของบิดาแล้ว รู้สึกร้อนหัวสรรพางค์กาย ดุจมีคนนำเอาน้ำมันที่เคี่ยวให้เดือด ๑๐๐ ครั้ง ราดลงบนศีรษะของนาง เหตุเพราะนางได้สั่งสมบุญมาแต่อดีตชาติ และการเกิดในชาตินี้ก็เป็นชาติสุดท้ายของนาง ดังนั้น นางจึงรับคำของบิดาด้วยความปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

เศรษฐีผู้บิดา จึงพานางไปบวชยังสำนักของภิกษุสงฆ์ เมื่อนางอุบลวรรณาบวชได้ไม่นาน ก็ถึงวาระที่จะต้องไปทำความสะอาดโรงอุโบสถ เธอได้จุดประทีปเพื่อขจัดความมืดแล้วกวาดโรงอุโบสถ เห็นเปลวไฟที่ดวงประทีปแล้วยึดถือเอาเป็นนิมิต ขณะที่กำลังยืนอยู่นั้นได้เข้าฌานมีเตโชกสิณเป็นอารมณ์ แล้วกระทำฌานนั้นให้เป็นฐานเจริญวิปัสสนา ก็ได้บรรลุพระอรหัตผลพร้อมด้วยปฏิสัมภิตา และอภิญญาทั้งหลาย ณ ที่นั้นนั่นเอง เมื่อพระเถรีสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้เที่ยวจาริกไปยังชนบทต่าง ๆ แล้วกลับมาพักที่ป่าอันธวัน

สมัยนั้น พระผู้มีพระภาค ยังมีได้ทรงบัญญัติห้ามภิกษุณีอยู่ในป่าเพียงลำพัง ประชาชนได้ช่วยกันปลูกกระท่อมไว้ในป่า พร้อมทั้งเตียงตั้งกันม่านแล้วถวายเป็นที่พักแก่พระเถรีนั้น

ฝ่ายนั้นทมาณพ ผู้เป็นลูกชายของลุงของพระเถรีนั้น มีจิตหลงรักนางตั้งแต่ยังไม่บวช เมื่อทราบข่าวว่าพระเถรีมาพักที่ป่าอันธวันใกล้เมืองสาวัตถี จึงได้ถือโอกาสขณะที่พระเถรีเข้าไปบิณฑบาตในเมืองสาวัตถีนั้น ได้เข้าไปในกระท่อม หลบซ่อนตัวอยู่ใต้เตียง เมื่อพระเถรีกลับมาแล้ว เข้าไปในกระท่อมปิดประตูแล้วนั่งลงบนเตียงขณะที่สายตายังไม่ปรับเข้ากับความมืดในกระท่อม นั้นทมาณพ ก็ออกมาจากใต้เตียงตรงเข้าปลุกปล้ำ ช่มชื่นพระเถรี ถึงแม้พระเถรีจะร้องห้ามว่า “เจ้าคนพาล เจ้าอย่าพินาศฉิบหายเลย” นั้นทมาณพ ก็ไม่ยอมเชื่อฟัง ได้ทำการช่มชื่นพระเถรี ครั้นสมปรารถนาแล้วก็หลีกหนีไป พอเขาหลบหนีไปได้ไม่ไกล แผ่นดินใหญ่ก็มีอาการประหนึ่งว่าไม่สามารถจะรองรับน้ำหนักบาปกรรมของเขาเอาไว้ได้ จึงอ่อนตัวยุบลง แล้วนั้นทมาณพก็จมดิ่งลงในแผ่นดินไปเกิดในอเวจีมหานรก

ฝ่ายพระอุบลวรรณาเถรี ก็มีได้ปิดบังเรื่องราวที่เกิดขึ้น ได้บอกแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นกับตนนั้นแก่ภิกษุณีทั้งหลาย ต่อจากนั้น เรื่องราวของพระเถรีก็ทราบถึงพระบรมศาสดา พระพุทธองค์ ได้ตรัสพระคาถาภาษิตว่า “คนพาล ย่อมรำเริงยินดี ในบาปกรรมลามกที่ตนกระทำประจวบที่ตม้น้ำผึ้งที่มีรสหวาน จนกว่าบาปกรรมนั้นจะให้ผล จึงจะได้ประสบกับความทุกข์เพราะกรรมนั้น”

เมื่อกาลเวลาล่วงไป ภิกษุทั้งหลายสนทนากันในโรงธรรม เกี่ยวกับเหตุการณ์ของพระอุบลวรรณาเถรีนั้นว่า “ท่านทั้งหลาย เห็นทีพระชีนาสพทั้งหลาย คงจะยังมีความยินดีในกามสุข คงจะยังจะพอใจในการเสพกาม ก็ทำไมจะไม่เสพเล่า เพราะท่านเหล่านั้นมิใช่ไม้ผุ มิใช่จอมปลวก อีกทั้ง เนื้อหนังร่างกายทั่วทั้งสรีระก็ยังคงอยู่ ดังนั้น แม้จะเป็นพระชีนาสพก็เชื่อว่ายังยินดีในการเสพกาม” พระบรมศาสดาเสด็จมาแล้ว ตรัสถามทรงทราบเนื้อความ ที่พวกภิกษุเหล่านั้นสนทนากัน แล้วจึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย พระชีนาสพทั้งหลายนั้น ไม่ยินดีในกามสุข ไม่เสพกาม เปรียบเสมือนหยาดน้ำตกลงในใบบัวแล้วไม่ติดอยู่ ย่อมกลิ้งตกลงไป และเหมือนกับเมล็ดพันธุ์ผักกาด ย่อมไม่ติดตั้งอยู่บนปลายเหล็กแหลม ฉันทใด ขึ้นชื่อว่ากามก็ย่อมไม่ซึมซาบ ไม่ติดอยู่ในจิตของพระชีนาสพฉันทนั้น”

ต่อมาพระบรมศาสดา ทรงพิจารณาเห็นภัยอันจะเกิดแก่กุลธิดา ผู้เข้ามาบวชแล้วพักอาศัยอยู่ในป่า อาจจะถูกคนพาลลามก เบียดเบียนประทุษร้าย ทำอันตรายต่อพรหมจรรย์ได้ จึงรับสั่งให้เชิญพระเจ้าปเสนทิโกศล มาเฝ้าตรัสให้ทราบพระดำริแล้ว ขอให้สร้างที่อยู่อาศัยเพื่อนางภิกษุณีสงฆ์ในบริเวณใกล้ ๆ พระนครและตั้งแต่นั้นมาภิกษุณีก็มีอาวาสอยู่ในบ้านในเมืองเท่านั้น

พระอุบลวรรณาเถรี ปรากฏว่าเป็นผู้ชำนาญในการแสดงฤทธิ์ต่าง ๆ ดังจะเห็นได้ในวันที่พระบรมศาสดาทรงกระทำยมกปาฏิหาริย์นั้น พระเถรีก็กราบทูลอาสาขอแสดงฤทธิ์ เพื่อต่อสู้กับพวกเดียรฉัตรแทนพระพุทธองค์ด้วยและทรงอาศัยเหตุนี้ จึงได้ทรงสถาปนาพระอุบลวรรณาเถรีไว้ ในตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุณีทั้งหลาย ในฝ่ายผู้มีฤทธิ์ และเป็นอัครสาวิกการฝ่ายซ้าย



จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ